

Bosna počinje sa Bijeljinom

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Dan 169

Kada je dogovoreno promirje u Hrvatskoj, rat je prešao u susednu Bosnu. Među prvima je planula Bijeljina, koja je na strateški značajnom položaju između Srbije i Krajine. Grad je za nekoliko dana pao u ruke lokalnih Srba, koje je predvodio Željko Ražnatović Arkan. Meštani Mulismani su pokušali da se brane, ali nisu mogli da se nose sa daleko nadmoćnijim neprijateljem; uspeli su samo da postave barikade ne dva prilaza gradu. Sa srpske strane, Arkan je predvodio Bele Orlove, rezerviste, naoružane civile, vojike i druge, sve dobro naoružane ličnim naoružanjem, minobacačima, topovima i teškom artiljerijom.

Iako još nije završen deo dokaznog postupka koji se odnosi na Hrvatsku, tužilaštvo je počelo da iznosi dokaze vezane za rat u Bosni. Očekuje se ta će to da bude najobimniji deo dokaznog postupka, kao što je rat u Bosni bio najveći od ratova u bivšoj Jugoslaviji, koji su trajali ukupno gotovo deset godina. Miloševića optužnica tereti za zločine počinjene u 45 bosansko-hercegovačkih opština, a tužioci su najavili da će da iznesu detaljne dokaze za zločine počinjene u 14. Prva je na red došla Bijeljina.

Zaštićeni svedok B-1003, koji je za vreme rata radio u MUP-u u Bijeljini, je prvi koji je do sada u otvorenom delu suđenja opisao šta se dešavalo u gradu (ostali su svedočili o svojim iskustvima u zatočeništvu.) B-1003 je bio na putu 31. marta 1992, kada su Arkanovci opkolili i napali grad. Kada se B-1003 sutradan vratio u Bijeljinu, borbe su već bile završene i mnogi su bili pobijeni. Svedok je izbrojao 48 leševa na ulicama grada; svi su bili civili i ni jedan nije bio naoružan. Svedok je rekao da je još više ljudi poginulo, ali da su rođaci odneli tela da ih sahrane.

Sutradan su srpske vlasti zatražile od lokalnih policajaca da polože zakletvu lojalnosti, a svi ne-Srbi su bili otpušteni. Policijski izveštaji koji su ranije pisani za bosanske vlasti, su sada bili upućeni srpskim vlastima i Saveznom SUP-u. Uskoro je stigla pošiljka policijskih beretki i bedževa, i lokalnim policajcima je bilo naređeno da ih nose. Svedok je dodao da je njegov načelnik često putovao u Beograd.

B-1003 je rekao i da je od samog početka sukoba bila jasna veza između Arkana i Mauzera, moćnog šefa mesnog Kriznog štaba. Njih dvojica su zajedno davali naređenja policiji.

Čim je nastupilo zatišje, Srbi policajci su dobili spisak lokalnih Mulismana koji su trebali da budu uhapšeni. Na spisku su bili svi ugledniji meštani, obrazovaniji ljudi i vlasnici lokalnih prodavnica i firmi. Uskoro su uništene sve gradske džamije. Svedok B-1003 je rekao da je bio na zgarištu jedne od njih i da je utvrdio da je bila minirana.

Tužilac Dermot Grum (Dermot Groom) je pročitao spisak obližnjih sela za koje je svedok potvrdio da su se njihovi meštani kolektivno obavezali na lojalnost novoj vlasti. Međutim, u seldećih nekoliko meseci su gotovo svi Muslimani pobjegli, strahujući za svoje živote.

Iz unakrsnog ispitivanja se činilo da je Miloševićeva strategija da dokaže da su muslimanski ekstremisti započeli sukob u Bijeljini tako što su podigli barikade i da su oni pucali iz mitraljeza i iz snajpera na Srbe civile; da je to bio lokalni sukob, i da su lokalne vlasti zatražile Arkanovu pomoć; da ni JNA ni srpska policija nisu učestvovali u borbama, i da su i policija i vojska Republike Srpske bile multietničke (pa etničko čišćenje nije bilo njihov cilj.) Svedok je na ove Miloševićeve tvrdnje odgovarao ili sa neslaganjem ili je rekao da nema dovoljno informacija. Sudija Mej (May) je nekoliko puta opomenuo optuženog da sasluša svedokove odgovore, i da ga ne ispituje kao da je dobio od njega upravo onaj odgovor koji je želeo da čuje.

Milošević je pročitao dugi spisak Muslimana koji su navodno služili u vojsci Republike Srpske. Svedok je poznavao samo nekolicinu njih, ali je rekao da sumnja da su služili dobrovoljno, jer su njihove porodice ostale u delovima koji su bili pod kontrolom bosanskih Srba.

Optužnica navodi Bijeljину kao prvu stanicu u četverogodišnjoj kampanji etničkog čišćenja, terora i genocida koja je zahvatila celu Bosnu i Hercegovinu. Bijeljina je tek početak priče koju tužioci žele da predoče u sledećih par meseci.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

